Hatvanhat év után

Még április végén, szombat koradélután a Könyvfesztiválon bóklászva, finom könyveket kóstolgatva, többen nekem szegezték a kérdést: – Jössz, ugye?

– Hová? – kérdeztem vissza az első egy-két esetben még őszintén, később már kevésbé.

– Hová, hová? Hát Gyurcsányra! – förmedtek rám szemrehányóan, mint afféle agyalágyult politikai analfabétára, akivel lassan és szépen artikulálva kell beszélni.

– Nem, nem jövök – feleltem mindegyiküknek, s zavartan, de inkább szomorúan hebegtem-habogtam a Popper Péter könyvbemutatóról, egykorvolt viszonyunkról Popperrel, és hogy nem tehetem meg se vele, se magammal, hogy ne legyek ott új könyve megjelenésekor és hasonlókról. Mellébeszéltem.

Ám most – amolyan „nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek” módra – hadd mondok el egyetlen megtörtént esetet, szerintem jellemző példát (a rengeteg sokkal fontosabb helyett), hogy miért nem mentem el akkor, s miért nem megyek el máskor sem, se „Gyurcsányra”, se hasonlókra.

X világéletében pék volt, kétkezi melós. Amíg bírta, dolgozott keményen, korahajnaltól késődélutánig, aztán elment nyugdíjba – ha fia nem támogatná, ma éhen halna. A városban mindenki ismeri, hosszú időn át aktív tagja volt tanácsnak, pártnak, önkormányzatnak, fityfenének – közéleti ember, hevesen politizáló.

És 66 éve volt párttag. Nem vicc és nem hazugság: hatvanhat éve. 1945-ben lépett be az MKP-ba; ’48-ban átlépett az MDP-be; ’56-ban nem lépett ki, mi több, tagja maradt az MSZMP-nek; ’89-90-ben se ki nem lépett, se ki nem maradt. A Thürmer-féle pártocskába eszébe sem jutott átlépni, kitartott az MSZP-ben.

El is járt – ha bírta, s nem rendetlenkedett éppen a lába, meg a szíve – taggyűlésre, előadásra, klubdélutánra, mindenre. Szívesen vitatkozott, nagy garral szidta Orbánékat, védte az övéit.

Aztán nemrég levelet kapott.

Tisztelt X Úr! – szólt a küldemény. – Megállapítottuk, hogy önnek 8 hónap tagdíj-hátraléka van. Amennyiben ezt 15 napon belül nem rendezi, kénytelenek leszünk önt kizárni a párt tagjainak sorából.

Dátum, aláírás: Y az MSZP városi elnöke.

X úr nem hitt a szemének.

Még soha egyetlenegyszer nem jött ki hozzá senki a párttól, mondjuk, megkérdezni, hogy van. Mostanában kicsit gyengélkedett, jól esett volna, ha éppenséggel a pártjából is rányitja valaki az ajtót.

Nem tették.

Viszont ilyen levelet küldtek neki.

És akkor ő azt mondta a fiának: – Kilépek én, édes fiam. Hatvanhat év után kilépek. Ezek nekem ne küldjenek ilyet.

No hát (sok jelentősebb ok mellett) ezért nem megyek el „Gyurcsányra”.